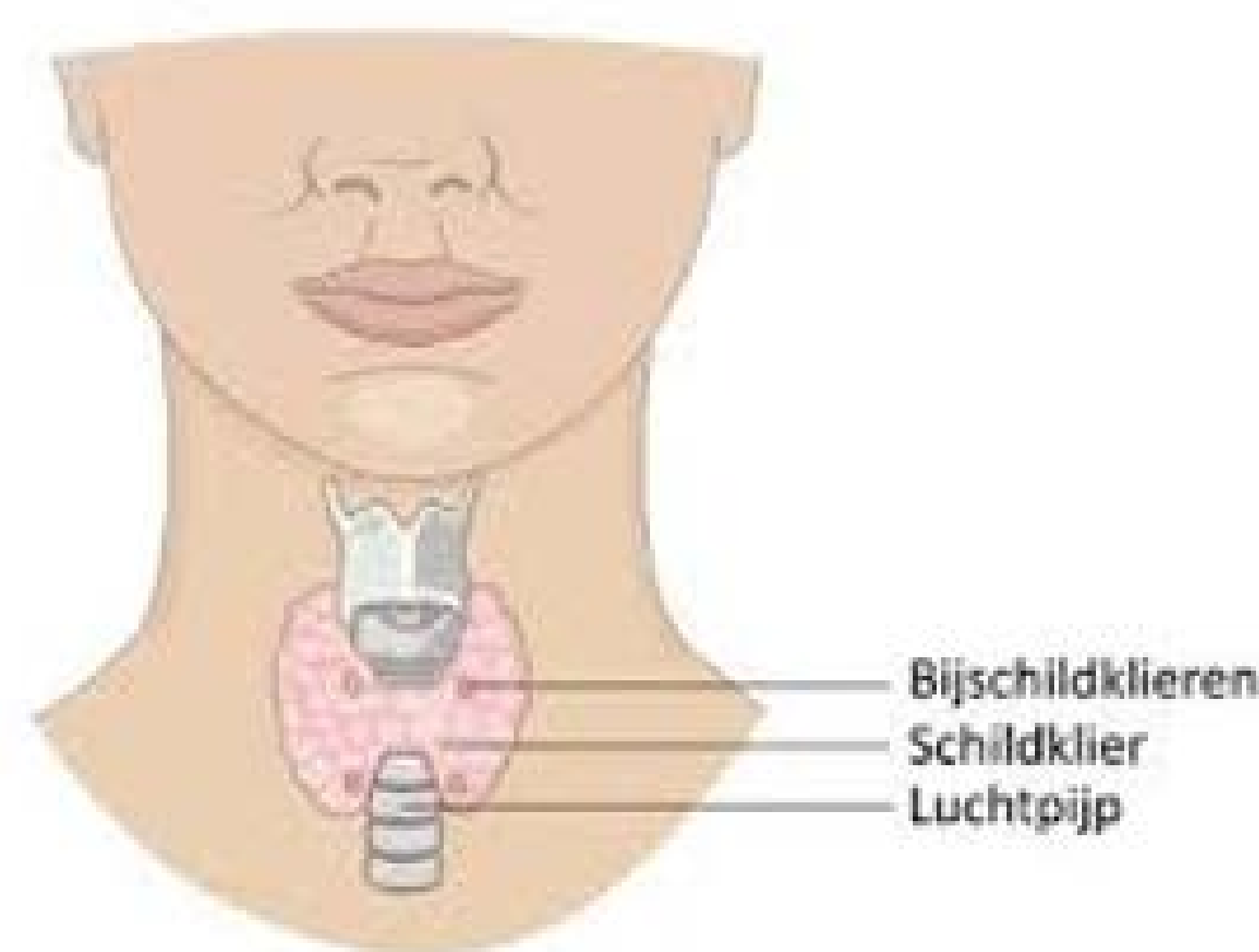

Bijschildklieren, kleine kliertjes in de hals, maken bijschildklierhormoon aan. Dit hormoon reguleert het calcium- en fosfaatgehalte in het lichaam, belangrijk voor de botten en tanden. Beide stoffen zorgen ook voor de overdracht van prikkels tussen zenuwen en van zenuwen naar spieren. Soms wordt er te veel of te weinig bijschildklierhormoon aangemaakt, wat tal van klachten kan opleveren.

Wat zijn bijschildklieren?

De bijschildklieren zijn onderdeel van het hormoonstelsel. Meestal liggen ze naast of achter de schildklier, maar ze kunnen ook veel hoger of lager in de hals liggen. Bijschildklieren hebben niets met de schildklier te maken. De meeste mensen hebben vier bijschildklieren, maar ook dat kan per persoon verschillen. Ze hebben ongeveer de grootte van een rijstkorrel. Bijschildklierhormoon wordt ook parathyroid hormoon, parathormoon of PTH genoemd.

Hyperparathyreoïdie

Te veel bijschildklierhormoon

Hyperparathyreoïdie is een aandoening waarbij de bijschildklieren te veel bijschildklierhormoon aanmaken. Dit leidt tot een verhoogd calciumgehalte ('kalk') in het bloed.

Lichamelijke klachten

- vermoeidheid
- spierzwakte/spierpijn
- buikklachten
- verstopping (trage stoelgang)
- veel dorst/uitdroging
- extra plassen
- misselijkheid, braken
- nierstenen / niersteenaanvallen
- hoge bloeddruk
- botontkalking

Psychische klachten

- concentratie- of geheugenproblemen
- verwardheid
- somberheid

Hypoparathyreoïdie

Te weinig of geen bijschildklierhormoon

Hypoparathyreoïdie is een aandoening waarbij de bijschildklieren te weinig of geen bijschildklierhormoon aanmaken. Dit leidt tot een verlaagd calciumgehalte ('kalk') in het bloed.

Lichamelijke klachten

- tintelingen en/of krampen in handen, voeten, mond en keel
- benauwdheid door kramp in luchtwegspieren
- hartklachten
- wegrakingen
- staar
- stuiptrekkingen (bij zeer lage calciumwaarden)

Psychische klachten

- somberheid
- prikkelbaarheid
- moeheid
- verwardheid
- verminderd geheugen

“Dat zo'n klein orgaantje zo'n impact heeft, nooit van gehoord!”

SON

Schildklier
Organisatie
Nederland

Bijschildklieren - 2/2

Hyperparathyreoïdie

Diagnose

De diagnose wordt gesteld door een bloed- en urineonderzoek. Met een echo en scan kan de positie van de bijschildklieren bepaald worden en of er sprake is van een vergrote bijschildklier. Ook wordt een botdichtheidsmeting (DEXA-scan) verricht in verband met mogelijke botontkalking.

Oorzaak

De oorzaak van hyperparathyreoïdie is meestal een goedaardig bijschildkliergezwell. Andere oorzaken kunnen zijn een calciumtekort of een ernstig vitamine D-tekort in de voeding of door te weinig zonlicht, niet goed werkende nieren of in een zeldzaam geval onderdeel van een erfelijk ziektebeeld.

Behandeling

Bij een lichte vorm van hyperparathyreoïdie is behandelen vaak niet nodig, wel regelmatige controle. Bij (een) te snel werkende bijschildklier(en) is genezing alleen mogelijk door het operatief verwijderen van de bijschildklier(en). Soms kan met medicijnen of een speciaal soort vitamine D behandeld worden.

Hypoparathyreoïdie

Diagnose

De diagnose wordt gesteld door middel van bloedonderzoek. Er wordt dan een te laag bijschildklierhormoon- en een te laag calciumgehalte gemeten in het bloed. Daarnaast worden ook vitamine D, magnesium en fosfaat gemeten in het bloed en calcium in de urine. Soms wordt er een echo of scan gemaakt van de hals of een botdichtheidsmeting (DEXA-scan) gedaan.

Oorzaak

De meest voorkomende oorzaak is een schildklieroperatie, waarbij ook bijschildklieren zijn meegenomen (bijvoorbeeld bij schildklierkanker of de ziekte van Graves). Een enkele keer komt het door bestraling van de hals, een aangeboren (genetische) afwijking of door een auto-immuunaandoening waardoor de bijschildklieren niet meer goed werken.

Behandeling

De behandeling bestaat uit inname van calcium- en vitamine D-tabletten, zowel gewone vitamine D als actief vitamine D (alfacalcidol of calcitriol). Bij een ernstig verlaagd calciumgehalte kan behandeling in het ziekenhuis nodig zijn met calciumtoediening in de bloedbaan.

Werkgroep bijschildklieren

Mensen met een bijschildklierenaandoening (of ouders van een kind) kunnen terecht bij de Werkgroep bijschildklieren van Schildklier Organisatie Nederland (SON).

Meer informatie vind je op www.schildklier.nl of scan de QR-code met de camera van je mobiele telefoon.